

Тименко М.М.

Канд. пед. наук, науковий співробітник

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

На сучасному етапі покращення якості системи середньої освіти України є головним пріоритетом. Для досягнення цієї мети оновлюється зміст освіти, форми та методи організації навчального процесу, вдосконалення моніторингу результатів. Поява нових тенденцій та інновацій в освіті викликана швидким розвитком цифрової та технологічної сфер та необхідністю розвитку необхідних навичок та стійкості до швидких змін у сучасному житті.

Інноваційне навчання та навчання орієнтоване на формування у людини соціальної та адаптаційної готовності завдяки розвитку здібностей до творчості, різних форм мислення, вміння співпрацювати. Специфічними рисами інноваційної освіти є відкритість до майбутнього, здатність передбачати на основі постійної переоцінки цінностей, орієнтація на конструктивні дії в нових ситуаціях, що забезпечується шляхом розробки та впровадження освітніх інновацій.

Як британський учений, Дж. Лоурі (J. Lowry) заявляє: "В економіці знань запам'ятовування фактів і процедур недостатньо для успіху. Освічені працівники потребують концептуального розуміння складних понять та вміння творчо працювати з ними, щоб генерувати нові ідеї, нові теорії, нові продукти та нові знання. Вони повинні вміти критично оцінювати прочитане, вміти чітко висловлюватися як усно, так і письмово, і розуміти науково-математичне мислення. Їм потрібно засвоїти інтегровані та корисні знання, а не сукупності деталізованих та неконтекстуалізованих фактів. Вони повинні вміти брати на себе відповідальність за свій розвиток, протягом усього життя»

Зокрема, Рекомендації Європейського Парламенту та Ради ЄС визначили вісім основних компетенцій, які мають формуватися через освіту, необхідну кожній особі для особистого розвитку та розвитку, активного

громадянства, соціального включення та працевлаштування: спілкування рідною мовою (усно та письмово); спілкування іноземними мовами; математична компетентність та основні компетентності в природничих науках і технологіях; цифрові компетенції; здатність до навчання; соціальні та громадянські компетенції; ініціативні та підприємницькі навички; загальна культурна грамотність та вміння самовиражатися. Ці рекомендації визначають навички та вміння, важливі для досягнення перелічених вище компетенцій: критичне мислення; мистецтво; ініціативність; вміння вирішувати проблеми; оцінка ризику; вміння приймати рішення; здатність конструктивно керувати емоціями; вміння працювати в команді.

Середня освіта у Великобританії постійно розвивається і вдосконалюється. Сьогодні головні завдання школи докорінно змінюються в порівнянні із завданнями минулого століття. Вони полягають не в тому, щоб дати учневі певну освіту в синтетичній капсулі, а щоб озброїти вмінням функціонувати в умовах, коли знання і технології змінюються набагато швидше, ніж покоління людей. У цих умовах зростає значення вміння самонавчання. Самонавчання стає необхідним у пристосуванні до змінних потреб ринку праці. Для навчання у XXI столітті характерне постійний розвиток особистості, її здібностей талантів, навичок, тобто навчання протягом життя. Одними із завдань, які ставлять перед собою середні навчальні заклади Великої Британії у процесі навчання та виховання учнів є: самоусвідомлення (розуміння своїх сил, потреб, інтересів, прагнень і цінностей, вміння приймати рішення (розуміння того, як приймати рішення відносно своїх можливостей) та навички самонавчання учнів, наприклад, коли учень планує власне навчання і потім самостійно вчиться згідно розробленого плану. Приготувати до самонавчання – це вироблення вміння пошуку і критичного використання джерел інформації (від бібліотек до Інтернету), навчання аналізу і синтезу даних. При цьому змінюється роль вчителя – він не стільки постачає знання, скільки допомагає учневі творити і реалізовувати програми.

Один із сучасних британських напрямів альтернативної освіти - це особистісно-орієнтоване навчання. Ця зароджена ідея полягає в тому, що системи, здатні досягти загально високих стандартів, - це ті, які можуть персоналізувати програму навчання та прогресування, пропоновану потребам та мотиваціям кожного учня. Особистісно-орієнтоване навчання може означати прийняття більш цілісного, орієнтованого на особистість підходу до розвитку учнів, а також більш орієнтованих на попит, сприятливих для ринку підходів до зміни систем. Частково це відображає зміну соціального клімату, зумовлену зміною цінностей, що виникають внаслідок стійкого економічного зростання.

Одна із ключових компетенцій, запропонованих Європейською комісією в документі «Пропозиція для Рекомендаційної Ради щодо ключових компетентностей для навчання протягом життя» від 17.01.2018 є цифрова компетентність, яка включає в себе впевнене, критичне та відповідальне використання та взаємодії з цифровими технологіями для навчання, взаємодія у суспільстві. Вона включає в себе інформаційну грамотність, спілкування та співпрацю, створення цифрового контенту (включаючи програмування), безпеку (включаючи цифрове благополуччя та компетенції, пов'язані з кібербезпекою) та вирішення проблем. Основними знаннями, вмінням та навичками, пов'язаними з цією компетенцією є розуміння, як цифрові технології можуть підтримувати спілкування, творчість та інновації, а також усвідомлювати їх можливості, обмеження, результати та ризики, розуміння загальних принципів, механізмів та логіки, що лежать в основі розвитку цифрових технологій, і знати основну функцію та використання різних пристроїв, програмного забезпечення та мереж. Учні повинні застосовувати критичний підхід до обґрунтованості, надійності та впливу інформації та даних, доступних цифровими засобами, та володіти знаннями правових та етичних принципів, пов'язаних із використанням цифрових технологій. Англія є першою країною у світі, яка запровадила обов'язкове комп'ютерне

програмування, ІКТ у національному курикулумі на початкових та середніх навчальних закладах)

Отже, проаналізувавши різні джерела інформації, можна виділити декілька тенденцій у педагогічній практиці Великої Британії обов'язкове комп'ютерне програмування, ІКТ у національному курикулумі, особистісно-орієнтоване навчання, подолання різниці досягнень між різними учнями, збільшення кількості учнів, зростаюче використання технологій та зміна рівня шкільної автономії та різноманітності. Загалом ці тенденції формують три чинники: зростання населення, нерівність та зміна ринку праці.